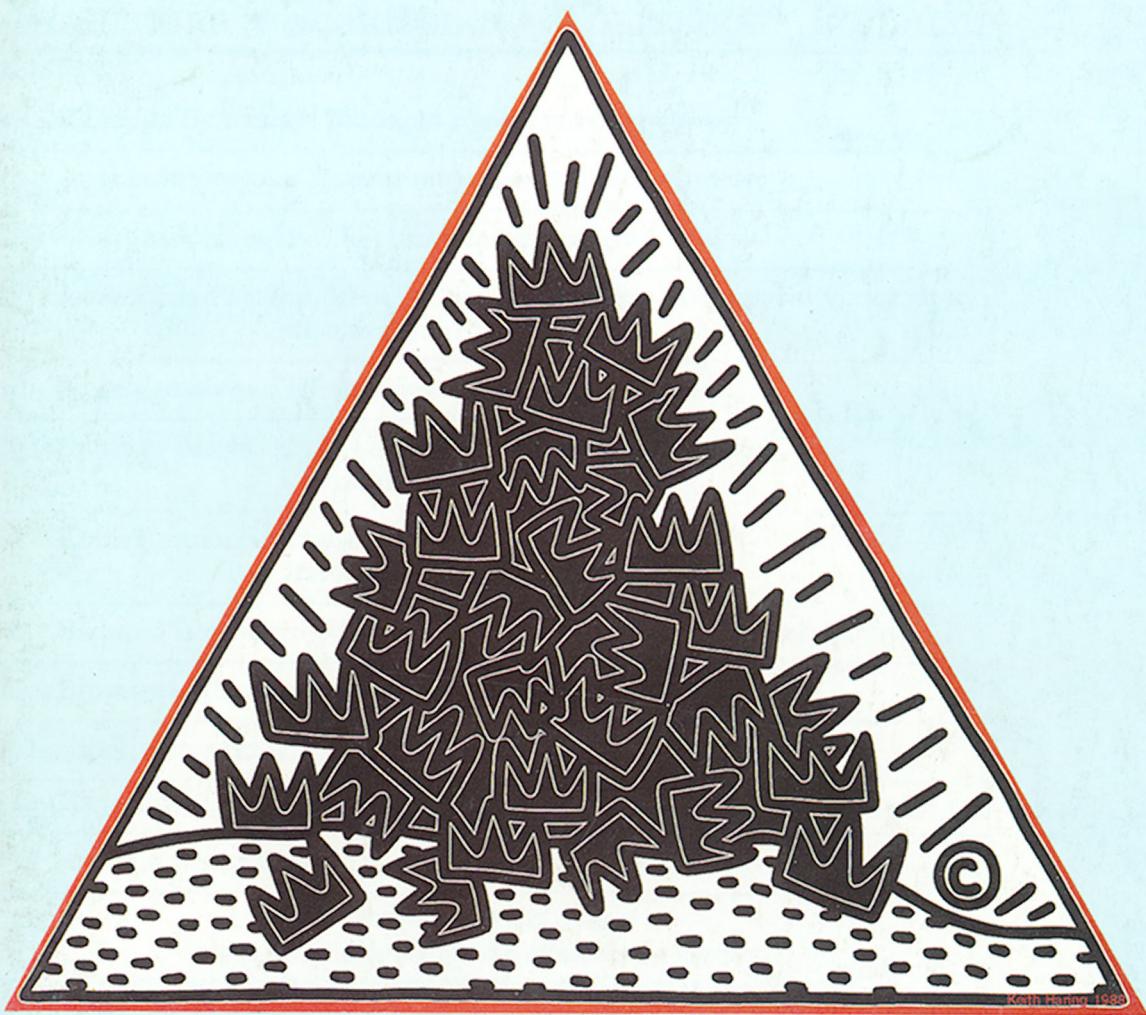

ПАЧАТАКА

СКАРЫНА

АНАЛІТЫКА ЭСЭІСТЫКА КРЫТЫКА РЭЦЭНЗІЙ

4 - 2001

Keith Haring 1983

Анатоль Сідарэвіч ЛІСТЫ МАРКСІСТА
Юлія Канцэвіч, Сяргей Сматрычэнка
ЛЕТАРГІЯ БЕЛАРУСКАЙ ЛІНГВІСТЫКІ
Амандзіна Рэгамэ

ЛУКАШЭНКА Ў ЛЮСТЭРКУ АНЭКДОТАЎ

Ален Бэзансон, Марцін Маля

ЦІ НАЛЕЖЫЦЬ РАСЕЯ ДА ЭЎРОПЫ

Даніла Жукоўскі ПАСТКІ НА ХАЙВІ ПОСТМАДЭРНІЗМУ

ARCHE

П а ч а т а к

4 (18) – 2001

Аналітыка • Эсэстыка • Крытыка • Рэцэнзіі
ЗЬМЕСТ

-
- 3 Валерка Булгакаў: Выбары прэзыдэнта крэолаў
-
- 12 Даніла Жукоўскі: Пасткі на хайвэі постмадэрнізму
-
- 21 Анатоль Сідарэвіч: Да гішпанскага сябра
-
- 33 Амандзіна Рэгамэ: Аляксандар Лукашэнка і беларусы ў люстэрку анэктатаў
-
- 42 Ален Бэзансон: Ці належыць Расія да Эўропы?
-
- 59 Даніэль Бавуа: Палітыка vs Гісторыя між Усходам і Захадам
-
- 71 Юлія Канцэвіч, Сяргей Сматрычэнка:
Летаргія беларускай лінгвістыкі
-
- 78 Валеры Пазынякоў: Крыху пра нашы нацыянальныя рысы
-
- 85 Віржынія Шыманец: Аўтарытарныя культуры
-
- 101 Кнігі — Рэакцыі
-
- 112 Палеміка
-
- 119 Алесь Аркуш: Вершы
-

ARCHE-SKARYNA on-line:

<http://arche.home.by> (для карыстальнікаў у Беларусі)

<http://archeweb.hypermart.net> (для карыстальнікаў за межамі Беларусі)

Часопіс ARCHE выходитць штогод.

Выдаецца з 1998 году.

Адрес для дапоісаў:
220018, Менск-18, а/с 3, ARCHE.
E-mail: arche@arche.org.by
Тэл.: (017) 257-48-69.

Заснавальнік: Андрэй Дынко.
Пасьведчанне аб реєстрацыі № 1184.
Юрыйчны адрес:
220000, Менск, вул. Рэвалюцыйная, 13-11

Рэдакцыйная камісія:

Уладзімер Адамчык — мастацкі рэдактар
Аляксандра Андрэеўская — рэдактар
Заміра Болцікова — вярстальница
Валерка Булгакаў — галоўны рэдактар
Андрэй Вашкевіч — дызайнэр
Андрэй Дынко — дырэктар
Алена Казлова — сакратарка рэдакцыі
Максім Капран — WEB-дизайнэр
Андрэй Кузнечык — распавесюднік
Андрэй Скурко — рэдактар
Сяргей Сматрычэнка — карэктар

Аўтары

ВАЛЕРКА БУЛГАКАЎ

галоўны рэдактар часопісе "ARCHE", укладальнік зборніка "Быць (або ня быць) сярэднеўрапейцам. Сучаснае польскае мысьленыне" ("Энцыклапедыкс", 2000). Апошняя ягоная публікацыя ў часопісе — артыкул "Эканамічны нацыяналізм супраць культурнае экспансіі" (№3 / 2001).

ДАНІЛА ЖУКОЎСКІ

інжынэр, публіцыст, жыве ў Горадні. Публікуецца ў газэце "Наша Слова" і бюлетэні "Трэці Сэктар". Па-шыраная вэрсія гэтага артыкулу зъмешчаная на Інтэрнэт-старонцы sektar.cje.net.

АНАТОЛЬ СІДАРЭВІЧ

філёзаф, лёткі, літаратуразнаўца, ідэолаг адроджанай беларускай сацыял-дэмакратыі. Ягоная апошняя публікацыя ў часопісе — артыкул "Поўны не акадэмічны" ("ARCHE-Скарына", № 6 / 2000).

АМАНДЗІНА РЭГАМЭ

дактарантка Інстытуту палітычных дасьледаванняў у Парыжы. У 1994—1997 гадох выкладала ў Эўрапейскім гуманітарным універсітэце ў Менску. Артыкул перакладзены зь нязначнымі скаратамі.

АЛЕН БЭЗАНСОН

французскі палітоляг, гісторык і філёзаф. Прафэсар, дырэктар Вышайшай Школы Грамадзкіх Навук у Парыжы. Спэцыяліст у гісторыі Расіі XIX ст. і камуністычнай сістэмы. Эсэ "Ці належыць Расія да Эўропы?" перакладзена зь нязначнымі скаратамі.

МАРЦІН МАЛЯ

прафэсар гісторыі каліфарнійскага ўніверсітэту Бэрклі. Апошнімі часамі выйшлі яго кнігі "The Soviet Tragedy: A History of Socialism in Russia" (1995), "Russia Under Western Eyes: From the Bronze Horseman to the Lenin Mausoleum" (1999). Апошні твор ён прысьвяціў "Польшчу, якая ў 1980 годзе

распачала дэмантаж камунізму і Дэмакратычнай Расіі, якая ў 1991 годзе скончыла яго".

ДАНІЭЛЬ БАВУА

дасьледчык гісторыі Цэнтральнай і Ўсходняй Эўропы, прафэсар універсітэту Пантэн-Сарбона. Аўтар кніг "Барацьба за зямлю ўва Ўкраіне" (1993) і "Гісторыя Польшчы" (1995).

ЮЛІЯ КАНЦЭВІЧ

выпускніца філялягічнага факультэтуту БДУ.

СЯРГЕЙ СМАТРЫЧЭНКА

перакладчык, выкладчык БДУ, сталы супрацоўнік часопісу "ARCHE".

ВАЛЕРЫ ПАЗНЯКОЎ

кандыдат гісторычных навук, супрацоўнік выдавецтва "Беларуская Энцыклапедыя", сталы рэцензент гісторыяграфічнай літаратуры ў газэце "Наша Ніва".

ВІРЖЫНІЯ ШЫМАНЕЦ

доктарка ўніверсітэту Парыж III, аўтарка дысартацыі, прысьвечанай беларускаму тэатру першых дзесяцігодзьдзяў XX стагодзьдзя. У суаўтарстве з Аліксандрай Гужон напісала кнігу "Parlons biélorussien, Langue et culture" (I'Harmattan, 1997). Укладальніца зборніка "Chroniques sur la Biélorussie contemporaine" (I'Harmattan, 2001), на аднайменнай працы зь якога і грунтуеца артыкул "Аўтарытарная культура" ў "Скарыне".

АЛЕСЬ АРКУШ

паэт, лідар Таварыства Вольных Літаратарадаў, галоўны рэдактар часопісу "Калосьсе". Працуе ў Вільні на радыё "Балтыйскія Хвалі". Аўтар кніг эсэстыкі "Выпрабаваньне развоем" (бібліятэка часопісу "Калосьсе", 2000). У "ARCHE-Скарына", № 8 / 2000, было надрукаванае ягонае эсэ "Аскепіі вялікага малянку".